

VASTAUKSET

ILMASTONMUUTOKSEEN SOPEUTUMINEN

K1.

VEDEN KIERRÄTYS (J)

PISARAKASTELU (D)

TEKOPOHJAVEDEN MUODOSTAMINEN (H)

MERIVALLI (C)

TULVAPENGER (E)

VEDEN PÄÄLLE RAKENNETTU KOTI (A)

TÄSMÄVILJELY (B)

VIHERSEINÄ-/KATTO (F)

RAKENNUSTEN ENERGIAKUNNOSTUS (I)

VILJELYN MONIPUOLISTAMINEN (M)

KAUPUNKIVILJELY (K)

VARHAISVAROITUSJÄRJESTELMÄT (L)

HARMAAN JÄTEVEDEN POISTOJÄRJESTELMÄT (G)

ILMASTO JA ENERGIA

K1.

FOSSIILISET POLTTOAINEET

HIILI

ÖLJY

MAAKAASU

UUSIUTUVAT ENERGIALÄHTEET

TUULI

YDINVOIMA

AURINKO

MAALÄMPÖ

AALTOVOIMA

BIOMASSA

K2.

EU:n kasvihuonekaasupäästöt vuonna 2018 olivat **23** prosenttia alhaisemmat kuin vuonna 1990. Samalla aikavälillä EU:n talous kasvoi yhä **61** prosenttia. EU näyttää siis olevan menossa kohti tavoitettaan vähentää päästöjä **20** prosenttia vuoteen 2020 mennessä.

Maailman jokaisen maan täytyy kuitenkin vähentää päästöjään ja saavuttaa ilmastoneutraalius (nettopäästöttömyys). EU ja sen jäsenmaat ovat sitoutuneet vähentämään päästöjä lisää vuoteen 2030 mennessä (**40** prosenttiin alle vuoden 1990 tason) ja saavuttamaan lopulta ilmastoneutraaliuden vuoteen 2050 mennessä.

VASTAUKSET

K3.

Uusiutuvasta energiasta saadaan tällä hetkellä lähes kolmasosa maailman sähköstä. **TARUA**

EU:n kasvihuonekaasupäästöt vähenivät yli 20 prosenttia vuosien 1990–2016 välillä. **TOTTA**

Tällä hetkellä yli neljä miljoonaa ihmistä EU:ssa työskentelee ”vihreillä” toimialoilla, eli heidän työnsä auttaa parantamaan energia- ja resurssitehokkuutta. **TOTTA**

EU tuo yli puolet energiastaan – joka päivä noin 700 miljoonan euron arvosta – Venäjältä. **TARUA**

Vuosien 2014 ja 2020 välisenä aikana EU käytti neljäsosan budjetistaan ilmastoon liittyviin toimenpiteisiin. **TARUA**

ILMASTO JA TEOLLISUUS

K1.

LIIKENNE

SEMENTTITEOLLISUUS

RAKENTAMINEN

KARTONKITEOLLISUUS

ALUMIINITEOLLISUUS

MAATALOUS

RAUTATEOLLISUUS

TERÄSTEOLLISUUS

JÄTEHUOLTO

VOIMALAITOKSET

LASITEOLLISUUS

PAPERITEOLLISUUS

ÖLJYTEOLLISUUS

MERENKULKUALA

K2.

Täytyykö niiden silti vähentää päästöjään? **KYLLÄ**

Ovatko ne päästökauppajärjestelmän ulkopuolella, koska ne tuottavat vähemmän kasvihuonekaasuja? **EI**

Onko mahdollista, että ne tulevat jonakin päivänä osaksi päästökauppajärjestelmää? **KYLLÄ**

K3.

VÄHITEN

**POLKUPYÖRÄ
PURJEVENE
HEVOSVAUNUT**

VÄHÄN

**SÄHKÖSKOOTTERI
HYBRIDIAUTO**

ENEMMÄN

**TAVALLINEN AUTO
TRAKTORI
JUNA**

ENITEN

**MATKUSTAJALENTOKONE
RISTEILYALUS**

VASTAUKSET

METSÄT – ILMASTOMME SUOJELIJAT

K1.

Koska ne poistavat hiilidioksidia ilmasta ja varastoivat sen.

K2.

Metsät voivat myös tuottaa **KASVIHUONEKAASUJA**, esimerkiksi silloin, kun puita kaadetaan, kun ne lahoavat tai kun niiden kasvualustoja häiritään.

Ihmiset hakkaavat maailman metsiä hälyttävällä vauhdilla: jopa 80 prosenttia metsien hävityksestä **TROOPPISILLA ALUEILLA** tehdään maan raivaamiseksi **MAATILOJA** varten, mutta puita hakataan myös eri tuotteiden kuten **PUUTAVARAN** ja paperin valmistusta varten tai teiden ja **KAIVOSTEN** rakentamisen vuoksi.

Metsien hävitys nopeuttaa **ILMASTONMUUTOSTA** mutta se tuhoaa myös metsän eläinten elinympäristöjä ja muuttaa **SADEMÄÄRIÄ** aiheuttaen kuivuutta.

Trooppista metsää hävitetään vuosittain noin **KREIKAN** pinta-alaa vastaavan maa-alueen verran.

TOIMENPITEIDEN TOTEUTTAMINEN

K3.

- Yritän heittää pois mahdollisimman vähän ruokaa.
- Sammutan valot, kun lähdän huoneestani tai kotoani.
- Suljen ikkunat, kun lämmitys on päällä.
- Ostan kaupasta paikallisesti kasvatettuja kauden hedelmiä ja vihanneksia.
- Ostettaessa uusia kodinkoneita, kerron vanhemmilleni, että heidän tulisi kiinnittää huomio ennen kaikkea energiatehokkuuteen.
- Vähennän jätteeni määrää ja lajittelen sen kierrätystä varten.
- Kierrätän sähkölaitteeni, kun en enää käytä niitä – ne ovat täynnä haitallisia muoveja ja metalleja.
- Kompostoin – maatuva ruoka on hyväksi maaperälle. Do compost – decomposing food is good for the soil.

VASTAUKSET

KANSAINVÄLISET TOIMET

K2.

22. huhtikuuta 2016 **174** / **195** maata allekirjoitti virallisesti Pariisin sopimuksen **PARISSA** / **NEW YORKISSA** – tämä on selvästi suurin määrä maita, jotka ovat koskaan allekirjoittaneet kansainvälisen sopimuksen yhtenä päivänä.

Jotta Pariisin sopimus saisi lain aseman, vähintään **45** / **55** maan, jotka edustavat vähintään **45** / **55** prosenttia koko maailman päästöistä, oli ratifioitava se virallisesti.

YHDYSVALLAT / **EU** ratifioi sopimuksen virallisesti 5. lokakuuta 2016, minkä seurauksena sopimus tuli voimaan 4. marraskuuta, alle vuosi sen hyväksymisen jälkeen.

K3.

- Koska joskus niillä ei ole varaa tehdä sitä itse.
- Koska jotkut niistä kärsivät pahemmista ilmastonmuutoksen vaikutuksista maantieteellisen sijaintinsa vuoksi (esim. pienet saaret).
- Koska niiden taloudet ovat pienempiä, mikä tarkoittaa, että ne tuottavat vähemmän kasvihuonekaasuja kuin kaikki muut.
- Koska vauraammilla mailla on historiallinen vastuu maksaa nyt päästöistä, jotka ne ovat tuottaneet teollisen vallankumouksen jälkeen.